

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobce: **M. B.**, narozený dne -
t.č. bytem -
zastoupený advokátem Mgr. Tomášem Císařem
sídlem Vinohradská 1233/22, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**
sídlem Olšanská 2, P.O. Box 78, 130 51 Praha 3

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 1. 2022 č.j. CPR-15857-3/ČJ-2021-930310-V217,

takto:

- I. Rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 11. 1. 2022, č. j. CPR-15857-3/ČJ-2021-930310-V217, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 12 342 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí ze dne

11. 1. 2022 č.j. CPR-15857-3/ČJ-2021-930310-V217 (dále jen „napadené rozhodnutí“) Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie (dále jen „žalovaný“), jímž bylo podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítnuto odvolání žalobce a bylo potvrzeno rozhodnutí ze dne 29. 4. 2021 č.j. KRPA-63959-16/ČJ-2021-000022-SV (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) vydané Policií České republiky, Krajským ředitelstvím policie hl. m. Prahy, Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „správní orgán I. stupně“). Prvostupňovým rozhodnutím bylo žalobci uloženo podle ust. § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) správní vyhoštění a byla stanovena doba 1 roku, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a jejíž počátek byl stanoven od okamžiku, kdy uplyne doba stanovená k vycestování; zároveň byla stanovena doba k vycestování z území členských států Evropské unie do země státního občanství cizince nebo třetí země, kde je oprávněn pobývat nebo která ho přijme, a to do 20 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, správní orgán I. stupně dále rozhodl, že podle ust. § 179 zákona o pobytu cizinců nebyly shledány důvody znemožňující vycestování a vycestování cizince je možné.

II. Žalobní body

2. Žalobce poukázal na to, že žalovaný porušil ust. § 3 a § 2 odst. 3 a 4 správního řádu, neboť řádně nezjistil skutečný stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a ust. § 50 odst. 3 správního řádu, neboť opomněl zjišťovat skutečnosti svědčící ve prospěch žalobce. Namítal, že uložené opatření je nepřiměřené, a to jak ohledně formy, tak ohledně délky uloženého správního vyhoštění, žalobce nikdy neměl v úmyslu porušovat právní předpisy České republiky, o čemž svědčí jeho snaha napadnout odvoláním usnesení OAMP o zastavení řízení ve věci jeho pobytu, kdy je přesvědčen, že toto bylo učiněno včas a nemohlo tak dojít k neoprávněnému pobytu, jak uvádí žalovaný, řízení o vyhoštění by se jevilo jako nedůvodné. S ohledem na délku jeho předchozího pobytu, kdy nebyl v předcházejících řízeních neaktivní, ba spíše naopak (vyjma jediného nedostatku nedostavení se k úkonu v již povoleném řízení o prodloužení pobytu), a na okolnosti, na jejichž podkladě se do současné situace dostal (kdy měl za to, že odvolání proti usnesení OAMP bylo podáno včas), je uložení správního vyhoštění nepřiměřeným zásahem. Je nutné vážit následky, jaké má uložené vyhoštění na život cizince a jeho možnost cestovat po území společenství a volit řešení, které v nejmenší míře zasahuje do práv postižené osoby. Byl přesvědčen, že žalovaný měl umožnit žalobci dobrovolné opuštění území České republiky případně jinou formu ukončení pobytu. Je nutné vnímat stigma, které ulpívá na cizinci postiženém správním vyhoštěním a problémy, které mu to způsobí do budoucího života.
3. Měl za to, že žalovaný nedostatečně posoudil přiměřenost daného rozhodnutí i pokud jde o zásah do soukromého života žalobce, což je v rozporu s ust. § 119a odst. 2 a § 174a zákona o pobytu cizinců, s danými hledisky se nijak nevypořádal. Napadené rozhodnutí je čistě formalistické, nijak nepokrývá konkrétní situaci a jen paušálně prochází jednotlivé regulativy, nezohledňuje však individuální okolnosti a specifika daného případu, což je v rozporu se zákonem a zaběhlou praxí. Přitom v případě

vyhoštění je prakticky nemyslitelný návrat do republiky. Správní orgány v podstatě nepřihlíží k negativnímu zásahu, který bude správní vyhoštění mít na život cizince (tj. přerušení profesní dráhy v České republice, zpřetrhání vazeb apod.), neboť přiměřenost rozhodnutí o správním vyhoštění nelze stavět pouze na skutečnosti, že cizinec má na území své vlasti zázemí a má se kam vrátit, nemůže jít o jediné kritérium. Pouze takový argument však žalovaný používá ke zdůvodnění přiměřenosti, dané rozhodnutí je pak nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, není řádně zjišťován skutkový stav. Popíral, že by žalovaný neměl data k posouzení přiměřenosti, neboť mu byl znám základní výčet skutečností minimálně k soukromému životu žalobce, které měl zohlednit, což neučinil. Šlo o excesivní jednání žalobce na poli pobytovém, nejednalo se o případ, kdy by byl žalobce chycen po roce neoprávněného pobytu, bylo možné uvažovat též o opatření podle § 50a zákona o pobytu cizinců.

4. Uložená délka správního vyhoštění není přezkoumatelně zdůvodněna, individualizace rozhodnutí je zde nulová, správní vyhoštění v délce 1 roku je nepřiměřené délce nelegálního pobytu žalobce a tomu, že šlo o excesivní jednání, do postavení neoprávněného pobytu se žalobce dostal neúmyslně (pokud vůbec se o neoprávněný pobyt jednalo), pobyt již měl povolený, v této situaci zastavení pobytového řízení na základě ojedinělého neuskutečněného úkonu se jeví (stejně tak jako v jiných případech) jako účelově přísné pravidlo. Správní vyhoštění v délce jednoho roku neodpovídá okolnostem případu, bylo by namíste uložit povinnost opustit území nebo správní vyhoštění v mnohem kratší délce.
5. Na jednání dne 25. 2. 2022 žalobce žalobu rozšířil, poukázal na aktuální situaci na Ukrajině a vypuknutí ozbrojeného konfliktu, v důsledku čehož již Ukrajinu nyní nelze považovat za bezpečnou zemi původu. Za současného stavu by uložení správního vyhoštění představovalo nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života žalobce.
6. Měl za to, že napadené rozhodnutí je nepřiměřené, nepřezkoumatelné a nezákonné, navrhl, aby bylo zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný ve svém písemném vyjádření plně odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, kde se podrobně vyjádřil k celé věci a přezkoumatelně uvedl důvody, pro které bylo prvostupňové rozhodnutí potvrzeno, podrobně se vypořádal též s otázkou přiměřenosti dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce, délka správního vyhoštění byla stanovena v zákonném rozpětí, od správního vyhoštění nelze v daném případě upustit. Ve svém postupu neshledal žádné pochybení a navrhl zamítnutí žaloby.
8. Z jednání dne 25. 2. 2022 se žalovaný omluvil, nepožadoval jeho odročení.

IV. Obsah správního spisu

9. Ze správního spisu soud zjistil tyto pro řízení podstatné skutečnosti:

10. Dne 13. 3. 2021 byla hlídkou Policie ČR provedena pobytová kontrola na specifikované adrese v P., při které byl ztotožněn žalobce, bylo konstatováno podezření, že žalobce pobývá na území České republiky neoprávněně, z tohoto důvodu byl žalobce zajištěn a eskortován na pracoviště správního orgánu I. stupně, zajištění bylo ukončeno téhož dne.
11. Dne 13. 3. 2021 bylo se žalobcem zahájeno správní řízení ve věci správního vyhoštění podle ust. § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců na základě skutečnosti, že pobýval na území bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu nebyl oprávněn.
12. Žalobce dne 13. 3. 2021 při svém výslechu uvedl, že do České republiky naposledy přicestoval v roce 2018 na základě povoleného pobytu, podal žádost o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty, protiprávního jednání v souvislosti s neoprávněným pobytem si není vědom, neboť má v současné době podané odvolání a nemá informaci, že by odvolání bylo podáno pozdě. Ke skutečnosti, že řízení o žádosti o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty bylo zastaveno usnesením ze dne 9. 9. 2020, které nabylo právní moci dne 24. 10. 2020, uvedl, že proti usnesení podal prostřednictvím právního zástupce odvolání, a to dle názoru právního zástupce v zákonné lhůtě, usnesení mu bylo doručeno dne 9. 9. 2020. Je ženatý, má manželku a syna, oba jsou od léta 2020 na Ukrajině, s rodinou je v pravidelném kontaktu, naposledy je viděl v létě 2020, bydleli s ním v P. V České republice vlastní automobil, na Ukrajině nevlastní nic, v České republice nemá aktivity ani sportovní, kulturní či společenské vazby, má sjednáno zdravotní pojištění a disponuje penězi na další pobyt i vycestování, v České republice pracoval pro obchodní společnost, vykonával pomocné práce. Na území České republiky se nenachází osoba, vůči níž by měl vyživovací povinnost nebo kterou by měl v péči, v České republice nemá příbuzné ani nikoho z rodiny, má zde osobu, vůči níž by skončení jeho pobytu bylo z hlediska zásahu do rodinného a soukromého života nepřiměřené, k tomu se písemně vyjádří do deseti dnů. Společnou domácnost s nikým nesdílí, bydlí v pronajatém bytě několik let a sám. Má dluhy, ale k tomu se vyjádří písemně ve lhůtě deseti dnů, v České republice páchal trestnou činnost, ale má čistý trestní rejstřík. Po vyhoštění nemá kde bydlet, s rodinou nemůže bydlet na Ukrajině, protože se rozvádí s manželkou, bydlet s ní nechce. Návykové látky nepožívá. Je mu známa překážka znemožňující jeho vycestování, k tomu se ale vyjádří písemně, v případě vyhoštění vycestuje dobrovolně a ve vlasti mu nehrozí útrapy, týrání ani stíhání policií. Žalobce až do vydání prvostupňového rozhodnutí žádné další vyjádření nepodal.
13. Ze správního spisu bylo dále zjištěno, že žalobce podal dne 17. 2. 2020 žádost o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty, řízení o této žádosti bylo zastaveno usnesením ze dne 9. 9. 2020 č.j. OAM-10740-14/ZM-2020, neboť si žalobce v zákonné 60-denní lhůtě nepřevzal průkaz o povolení k pobytu, rozhodnutí o zastavení žalobce převzal dne 8. 10. 2020 a nabylo právní moci dne 24. 10. 2020; usnesení obsahovalo řádné poučení, že odvolání lze podat do 15 dnů a že případné odvolání proti němu nemá odkladný účinek. Proti usnesení bylo podáno odvolání dne 26. 10. 2020, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců proto odvolání zamítla jako opožděné dle § 92 odst. 1 správního řádu rozhodnutím ze dne 29. 3. 2021 č.j. MV-26057-5/SO-2021.

14. Soud ze správního spisu rovněž zjistil, že žalobce byl v blokovém řízení dvakrát pokutován (v letech 2019 a 2021) pro úmyslné neoprávněné přechovávání návykové látky v malém množství pro vlastní potřebu. Byl též trestně stíhán pro maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání, neboť vykonával činnost, jež mu byla zakázána či k níž mu bylo odňato potřebné oprávnění; jeho trestní stíhání ale následně bylo podmíněně zastaveno.
15. Dne 15. 4. 2021 byla právnímu zástupci žalobce doručena výzva k seznámení se s podklady a vyjádření se k nim ve lhůtě 5 dnů od jejího doručení. Až do vydání prvostupňového rozhodnutí se žalobce ani jeho právní zástupce k podkladům nikterak nevyjádřili.
16. Prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno dne 29. 4. 2021, v odůvodnění správní orgán I. stupně poukázal na ust. § 119 odst. 1 písm. b) bod 4, § 119a odst. 2, § 174a, § 179, § 118 odst. 1, 3 zákona o pobytu cizinců, shrnul předchozí průběh řízení a tvrzení uvedená žalobcem. Shledal, že žalobce na území České republiky pobýval do 17. 2. 2020 na základě zaměstnanecké karty, dne 17. 2. 2020 podal žádost o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty, avšak řízení bylo zastaveno dne 9. 9. 2020, žalobce jej osobně převzal dne 8. 10. 2020 a toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 24. 10. 2020 (do tohoto dne byl oprávněn v ČR pobývat na základě ust. § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců), odvolání bylo podáno opožděně, nemělo odkladný účinek, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců odvolání zamítla jako opožděné rozhodnutím ze dne 29. 3. 2021 č.j. MV-26057-5/SO-2021. Žalobce tedy na území pobýval neoprávněně od 25. 10. 2020 do 13. 3. 2021, kdy byl zajištěn Policií ČR, a tím naplnil důvod pro aplikaci § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců. Dále byla zjištěna přestupková i trestněprávní minulost žalobce v ČR. Žalovaný se podrobně zabýval přiměřeností dopadů daného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce, a to zejména jeho osobní a rodinnou situací, poukázal na to, že žalobce se ve vyžádané desetidenní lhůtě po pohovoru ke svému rodinnému životu blíže nevyjádřil. Shledal, že žalobce má větší rodinné vazby na Ukrajině, kde žil do roku 2018 (manželka, se kterou se rozvádí, a syn), v České republice nebyly žádné osobní ani jiné podstatné vazby zjištěny (resp. žalobce je v řízení neuvedl), obsáhle se zabýval tím, jakým způsobem bude rodinný a soukromý život žalobce zasažen, poměřil vazby žalobce v České republice a zájem na jeho vyhoštění odpovídající závažnosti jeho jednání a shledal, že se jedná o zásah přiměřený při respektování principu proporcionality, neshledal takový stupeň integrace v České republice, který by bránil jeho vycestování, žalobce k překážkám vycestování nic konkrétního neuvedl. Správní vyhoštění má preventivní povahu, zavinění není třeba prokazovat. Dobu, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, stanovil s přihlédnutím k délce a závažnosti protiprávního jednání žalobce, který v České republice pobýval bez oprávnění od 25. 10. 2020 do 13. 3. 2021, čímž porušil povinnost dle ust. § 103 písm. n) zákona o pobytu cizinců. Konstatoval možnost žalobcova vycestování, neboť žalobce pochází z bezpečné země původu a současně neuvedl žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven skutečnému nebezpečí dle § 179 zákona o pobytu cizinců.

17. Žalobce podal dne 10. 5. 2021 proti prvostupňovému rozhodnutí prostřednictvím právního zástupce blanketní odvolání, které následně doplnil a ve kterém uplatnil obdobné námitky jako v žalobě.
18. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vydaném dne 11. 1. 2022 shledal, že správní orgán I. stupně shromáždil ve věci dostatečné podklady, zjistil náležitě stav věci, došlo k naplnění podmínek ust. § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců, rozhodnutí je náležitě odůvodněno a není nepřiměřené, včetně uložené doby. Námitky žalobce nepovažoval za důvodné, vyjádřil se k nim na stranách 4 - 7 napadeného rozhodnutí, vyšel z toho, že řízení o žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu za účelem zaměstnání bylo rozhodnutím ze dne 9. 9. 2020 dle ust. § 169r odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců zastaveno v souladu s právními předpisy, k námitce o tom, že se jednalo o první protiprávní jednání žalobce, konstatoval jeho předchozí protiprávní jednání (přestupkové i trestní tj. držení OPL, řízení pod vlivem OPL, maření úředního rozhodnutí a vykázaní, nedodržování vládních opatření, v roce 2021 byl žalobce třikrát oznámen pro podezření ze spáchání přestupku). Žalovaný nepřistoupil k aplikaci ustanovení § 50a zákona o pobytu cizinců, neboť uložení správního vyhoštění nebylo nepřiměřené dle § 119a odst. 2, řízení nelze překvalifikovat. Z hlediska posouzení přiměřenosti dopadů do soukromého a rodinného života žalobce neshledal v postupu správního orgánu I. stupně pochybení, byly zkoumány všechny aspekty ust. § 174a zákona o pobytu cizinců, žalobce nic konkrétního nenamítal, vyjádřil se k judikatuře, na kterou poukazoval žalobce. Odůvodnění délky správního vyhoštění považoval za přezkoumatelné, když správní orgán I. stupně uvedl příslušné úvahy, vzal v potaz délku neoprávněného pobytu na území České republiky (více jak 4 měsíce) i okolnost, že se nejednalo o první porušení právních předpisů ze strany žalobce, přihlédl k tomu, že byl v odvolacím řízení u OAMP zastoupen, zástupce mu měl sdělit, že již není oprávněn k pobytu, žalobce nijak svou situaci neřešil, ačkoliv měl doručeno a převzal zamítavé usnesení, nadále v ČR pobýval bez oprávnění k pobytu a nepožádal o výjezdní příkaz, žalovaný tak neshledal důvod pro zkrácení uložené doby, která byla stanovena při spodní hranici zákonného rozpětí, jde o věc správního uvážení.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

19. Městský soud v Praze nejprve přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu žalobcem uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)), a vycházel při tom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). V době po vydání napadeného rozhodnutí však došlo v zemi původu žalobce k takové zásadní změně z hlediska bezpečnostní situace, která způsobuje prolomení kogentní normy dle ust. § 75 odst. 1 s.ř.s., a to na základě aplikační přednosti Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod vyhlášené sdělením federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/199 Sb. (dále jen „Úmluva“) a z ní vyplývající zásady *non-refoulement* (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 5 Azs 15/2010 – 76, nebo ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 – 131). Jedná se o mimořádný případ, kdy soud musí přihlídnout k nové skutečnosti, která nastala po vydání napadeného rozhodnutí a kterou žalobce namítl až po lhůtě pro podání žaloby (§ 71 odst. 2 s.ř.s.), a v důsledku které napadené rozhodnutí

neobstojí a je dán důvod k jeho zrušení, a to podle ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s., neboť skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění.

20. Podle ust. § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců, *policie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a zařadí cizince do informačního systému smluvních států až na pět let, pobývá-li cizinec na území bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu není oprávněn.*
21. Podle ust. § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců *rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119 nelze vydat, jestliže jeho důsledkem by byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince. Dle ust. § 174a odst. 1 téhož zákona při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Účastník řízení je povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí.*
22. Podle ust. § 179 zákona o pobytu cizinců *vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu tam brozilo skutečné nebezpečí. (odst. 1) Za skutečné nebezpečí se podle tohoto zákona považuje navrácení v rozporu s článkem 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. (odst. 2)*
23. Podle čl. 3 Úmluvy platí, že *[n]ikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu.*
24. Nejprve se soud vyjádří k původním žalobním námitkám. V dané věci bylo správní vyhoštění uloženo na základě toho, že v období od 25. 10. 2020 do 13. 3. 2021 žalobce pobýval v České republice bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu nebyl oprávněn. Žalobce tento skutkový stav zpochybňuje, tvrdí, že si nebyl neoprávněnosti svého pobytu vědom, nevěděl o tom, že odvolání proti usnesení o zastavení řízení ve věci jeho žádosti o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty bylo podáno opožděně, a že byl tudíž povinen vycestovat, naopak je přesvědčen o včasnosti podaného odvolání a o oprávněnosti svého pobytu.
25. Ze správního spisu jednoznačně vyplývá, že odvolání proti usnesení o zastavení řízení o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty bylo podáno opožděně, skutkový stav byl v tomto směru správními orgány dostatečně zjištěn a pohybnosti nejsou dány, je to zřejmé zejména z pravomocného usnesení Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 29. 3. 2021 č.j. MV-26057-5/SO-2021, které zamítla odvolání žalobce podané dne 26. 10. 2020 jako opožděné, žalobce nepředložil žádné důkazy, kterými by to zpochybnil. Z toho je zřejmé, že žalobce po dni 24. 10. 2020, kdy předmětné

usnesení o zastavení řízení nabylo právní moci, pobýval v České republice neoprávněně, jiné oprávnění k pobytu mu nesvědčilo.

26. Subjektivní žalobcovo přesvědčení o opaku není pro uložení správního vyhoštění podstatné. Ani absence zavinění žalobce by totiž nezpůsobovala nepřiměřenost uložení správního vyhoštění dle § 119 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, které není založeno na subjektivní odpovědnosti (za zavinění), nýbrž na odpovědnosti objektivní. Správní vyhoštění navíc nemá deliktní charakter, ale jde o opatření, jehož účelem je, aby se na území nevyskytovali cizinci bez oprávnění k pobytu nebo cizinci splňující některou jinou nežádoucí podmínku uvedenou v předmětném ustanovení. Obdobně na charakter správního vyhoštění nahlíží i Nejvyšší správní soud ve své ustálené judikatuře (např. rozsudek ze dne 27. 10. 2004, č. j. 5 Azs 125/2004 – 54 nebo rozsudek ze dne 14. 7. 2005, č. j. 5 Azs 94/2005 – 52). Konkrétně v rozsudku ze dne 26. 5. 2020, č. j. 1 Azs 446/2019 – 30, Nejvyšší správní soud uvedl: *„Nejvyšší správní soud dále nemůže přisvědčit ani námitce, že správní vyhoštění je trestem a že správní orgány pochybily, pokud při posuzování jednání stěžovatele nezkoumaly subjektivní stránku, tj. zavinění. Ve své ustálené judikatuře soud opakovaně potvrdil (například v rozsudku ze dne 25. 4. 2008, č. j. 4 As 24/2008 – 77, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 5 Azs 94/2005 – 52, publ. pod č. 1164/2007 Sb. NSS, nověji například v rozsudku ze dne 29. 8. 2017, č. j. 9 Azs 176/2017-26), že správní vyhoštění nelze chápat jako trest. Správní vyhoštění je svým obsahem rozhodnutím nikoli sankční povahy, ale správním rozhodnutím, které obsahově vyjadřuje zájem státu na tom, aby se jím dotčený cizinec na území státu nezdržoval.“* S ohledem na to je třeba konstatovat, že správní orgány vyhodnotily okolnosti týkající se opožděného podání odvolání právním zástupcem žalobce zcela adekvátně, když je nepovažovaly za skutečnosti, které by svědčily ve prospěch žalobce, či dokonce mohly odůvodňovat přijetí mírnějšího opatření, než ke kterému bylo přistoupeno.
27. K tomu je též možné poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2016 č.j. 10 Azs 39/2016-21, kde žalobce namítal, že výkon rozhodnutí o správním vyhoštění nemařil úmyslně, z ČR nevystěhoval, jelikož se spoléhal na odkladný účinek kasační stížnosti, o čemž byl mylně informován svým zástupcem. Nejvyšší správní soud k tomu uvedl: *„Není rozhodné, zda stěžovatel jednal v rozporu s rozhodnutím vědomě či nevědomě. Zákon o pobytu cizinců nerozlišuje formu zavinění, jež zahrnuje skutečnost (ne)oprávněnosti pobytu na území České republiky. Jedná se o tzv. odpovědnost objektivní, bez ohledu na zavinění. Nejvyšší správní soud tudíž souhlasí se závěry městského soudu, že stěžovatelem tvrzená nevědomost jej v žádném případě nezbatuje odpovědnosti. Neoprávněného pobytu se dopustil bez ohledu na to, že byl dle nyní uplatněného tvrzení přesvědčen o legalitě svého pobytu na území České republiky.“*
28. Soud nemohl přisvědčit ani námitce, dle níž měly správní orgány postupovat v žalobcově věci jinak, zejména zvážit uložení povinnosti opustit území dle § 50a zákona o pobytu cizinců. Uložení správního vyhoštění dle ust. § 119 odst. 1 zákona o pobytu cizinců a uložení povinnosti opustit území dle § 50a zákona o pobytu cizinců nejsou alternativami, ze kterých by měl žalovaný na výběr. Zákonná konstrukce je zde jiná, o možné povinnosti opustit území lze uvažovat až poté, co by uložení správního vyhoštění bylo vyhodnoceno jako nepřiměřený zásah do rodinného a soukromého života cizince. Jak bude podrobněji uvedeno níže, v dané věci správní orgány

dostatečným způsobem odůvodnily, proč se o nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života ve smyslu ust. § 119a odst. 2 předmětného zákona nejedná. Za zjištěných okolností tak nebylo možné uvažovat o aplikaci § 50a zákona o pobytu cizinců, jelikož jde o ustanovení subsidiární ke správnímu vyhoštění; subsidiární charakter předmětných ustanovení § 50a shledává i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. 1. 2021, č. j. 6 Azs 313/2020 – 40: „Z právní úpravy tedy vyplývá, že správní orgán nemůže volně vybírat mezi uložením správního vyhoštění (§ 119) a uložením povinnosti opustit území (§ 50a). Pokud v řízení ve věci správního vyhoštění nebylo shledáno, že by správním vyhoštěním došlo k nepřiměřenému zásahu do soukromého a rodinného života cizince, nelze režim uložení pouhé povinnosti opustit území vůbec využít.“ K tomu též viz rozsudek NSS ze dne 19. 4. 2018, č. j. 3 Azs 234/2017 – 28. Námitka je nedůvodná.

29. Soud shledal, že oba správní orgány se ve správním řízení podrobně a přezkoumatelně zabývaly též otázkou přiměřenosti dopadu přijatého opatření do soukromého a rodinného života žalobce, přitom vyšly zejména z věcných údajů specifikovaných žalobcem při jeho výslechu, které se týkaly okolností jeho pobytu v České republice, jeho osobních, ekonomických, kulturních a dalších vazeb (které v České republice žalobce nenavázal), jeho zázemí a vazeb na Ukrajině, jeho osobní situace z hlediska zdravotního stavu a možných překážek vycestování. Všechny tyto skutečnosti správní orgány vzaly v potaz a v jejich světle hodnotily přiměřenost dopadu do soukromého a rodinného života žalobce. V této souvislosti je třeba poukázat na to, že žalobce nevyužil možnost doplnit ke své výpovědi konkrétní skutečnosti týkající se jeho rodinného života, které by mohly představovat překážku správního vyhoštění. Nelze tak souhlasit s námitkou, že by správní orgány nedostatečně zjistily skutkový stav či okolnosti svědčící ve prospěch žalobce, když žalobce ani netvrdí, jaké konkrétní skutečnosti dle jeho názoru správní orgány nezjistily. Správní orgány tak zejména zvážily, že v České republice si žalobce v podstatě žádné vazby nevytvořil, vlastní zde pouze automobil a má zde nějaké dluhy, které však nespecifikoval, na území České republiky se nijak výrazně neintegroval, na Ukrajině má přitom žalobce nezletilé dítě a manželku, s níž se chce ale dle svých tvrzení rozvést, nesdělil žádnou konkrétní překážku, jež by mu ve vycestování bránila. Nelze tak přisvědčit ani námitce, že by správní orgány otázku přiměřenosti odvozovaly izolovaně pouze od skutečnosti, že má žalobce ve vlasti zázemí a že se má kam vrátit. Žalobce přitom ani v této souvislosti v žalobě neuvedl, jaké další skutečnosti žalovaný při hodnocení přiměřenosti opomenul zhodnotit. Soud k tomu poukazuje též na judikaturu Nejvyššího správního soudu týkající se přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života vyhošťovaného cizince, zejména rozsudek ze dne 22. 7. 2016, č. j. 5 Azs 39/2015 – 32.

30. Správní orgány rovněž zvážily všechna kritéria stanovená v ust. § 174a zákona o pobytu cizinců, posoudily též druh a závažnost protiprávního jednání žalobce, kterou odvozovaly primárně od délky neoprávněného pobytu na území. Soud se neztotožňuje s hodnocením žalobce, že by posouzení správních orgánů bylo čistě formalistické a nepřezkoumatelné, když tyto orgány důkladně zvažovaly všechny individuální okolnosti případu žalobce a uvedly úvahy, kterými se při jejich hodnocení řídily, a to právě ve vazbě na jeho konkrétní případ, žalovaný se věcně vyjádřil též k námitkám žalobce. Oproti tomu, ani zde žalobce konkrétně neuvedl, jaká specifika daného

případu dle jeho názoru žalovaný nevzal v potaz. Nelze přisvědčit hodnocení žalobce, dle kterého se na poli pobytovém jedná o excesivní jednání. Protiprávní jednání žalobce trvalo více než 4 měsíce, žalobce si sice dle svých tvrzení nebyl vědom, že v České republice pobývá bez oprávnění, avšak o průběh řízení se měl sám zajímat, opožděně podané odvolání nelze vykládat ve prospěch žalobce, zvláště když usnesení o zastavení řízení o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty osobně převzal. S ohledem na čtyřměsíční délku neoprávněného pobytu lze hovořit o déle trvajícím protiprávním stavu, přičemž žalobce neučinil dostatečné kroky k jeho vyřešení. Takové jednání soud nepovažuje za excesivní ve smyslu přiměřenosti správního vyhoštění. Je třeba přihlídnout též k tomu, že žalobce měl i jiné potíže s dodržováním právních předpisů na území České republiky, jeho trestní stíhání bylo sice podmíněně zastaveno, avšak ve dvou případech byl pravomocně uznán vinným z přestupku spočívajícího v neoprávněném přechovávání návykové látky v malém množství pro vlastní potřebu.

31. Soud shledal, že správní orgány při posouzení přiměřenosti dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života postupovaly též v souladu se shora uvedenou judikaturou, dospěly k závěru, že přijaté opatření je vždy spjato se zásahem do soukromého a rodinného života dané osoby, avšak vzhledem ke všem okolnostem daného případu se nejedná o zásah nepřiměřený. Soud se s tímto hodnocením ztotožňuje, žalobní námitku nepovažuje za důvodnou a poukazuje na to, že tato námitka postrádá vyšší míru konkrétnosti, na kterou by soud mohl podrobněji reagovat.
32. Z výše citovaného ust. § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců se podává, že správní orgán může stanovit dobu zákazu vstupu na území v rozsahu nejvýše 5 let. V tomto rozmezí tedy má prostor pro správní uvážení, které je limitováno maximální dobou zákazu vstupu ve vztahu k příslušnému porušení zákona o pobytu cizinců (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2014, č. j. 4 Azs 7/2014 – 36). Pokud rozhodnutí správního orgánu závisí na správním uvážení, soudy ve správním soudnictví přezkoumávají pouze to, zda správní orgán při svém rozhodování jeho meze nepřekročil, tj. *„(...) samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2005, č. j. 6 Azs 304/2004 – 43). V rozsudku ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 A 139/2002 – 46 Nejvyšší správní soud uvedl, že: „Úkolem soudu je posoudit, zda se správní orgán v napadeném rozhodnutí dostatečně vypořádal se zjištěným skutkovým stavem, resp. zda řádně a úplně zjistil skutkový stav a zda tam, kde se jeho rozhodnutí opíralo o správní uvážení, nedošlo k vybočení z mezí a hledisek stanovených zákonem.“ Stanovení doby zákazu vstupu je výsledkem správního uvážení, které podléhá jen omezenému soudnímu přezkumu; soud tedy pouze zkoumá, zda posouzení správních orgánů nebylo excesivní či svévolné, a zda bylo dostatečně odůvodněno (srov. bod 46 rozsudku NSS ze dne 31. 1. 2018, č. j. 2 Azs 289/2017 – 31, či rozsudek NSS ze dne 7. 1. 2021, č. j. 8 Azs 228/2020 – 32).*
33. V této souvislosti soud shledal, že žalovaný meze správního uvážení nepřekročil, uložené správní vyhoštění s dobou, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členských států EU, v délce 1 roku též dostatečně odůvodnil, přihlédl

zejména k délce a závažnosti protiprávního jednání žalobce, jehož neoprávněný pobyt v České republice trval od 25. 10. 2020 do 13. 3. 2021, tedy více než 4,5 měsíce, přičemž žalobce se měl o oprávněnost svého pobytu více zajímat, měl vyvinout větší procesní aktivitu, např., jak podotkl žalovaný, měl uvažovat o možnosti vydání výjezdního příkazu. Zároveň správní orgány zvažily všechna kritéria ve smyslu ust. § 174a zákona o pobytu cizinců včetně soukromého a rodinného života žalobce, jak již soud uvedl výše. Soud přijaté opatření o délce 1 roku nepovažuje za nijak excesivní, když se jedná o opatření stále ještě při spodní hranici možné zákonné sazby, pro srovnání soud poukazuje na rozsudek ze dne 14. 3. 2018, č. j. 1 Azs 416/2017 - 29, kde Nejvyšší správní soud neshledal nepřiměřeným správní vyhoštění cizince v délce jednoho roku za neoprávněný pobyt na území České republiky v řádu několika hodin, na rozsudek ze dne 14. 7. 2021, č.j. 10 Azs 356/2020-58, kde se jednalo o neoprávněný pobyt v délce čtyř měsíců a stanovení doby zákazu vstupu v délce dvanácti měsíců, a na rozsudek ze dne 6. 3. 2019 č. j. 8 Azs 262/2018-40, kdy byla akceptována délka správního vyhoštění jeden rok za neoprávněný pobyt v délce tři týdnů. Dále soud poukazuje na rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 18. 1. 2021 č.j. 19 A 46/2020-25 (neoprávněný pobyt jeden měsíc a správní vyhoštění na dvanáct měsíců) či ze dne 10. 11. 2020 č.j. 19 A 30/2020-22 (neoprávněný pobyt devět dnů a správní vyhoštění na dvanáct měsíců). V této souvislosti soud neshledal, že by přijaté opatření s ohledem na jeho délku bylo excesivní či svévolné, a to ani vzhledem k nevědomosti žalobce o neoprávněnosti pobytu, námitka tak není důvodná.

34. Lze shrnout, že výše uvedené žalobní námitky nebyly důvodné a z jejich pohledu neshledal soud v postupu správních orgánů žádné pochybení.
35. S ohledem na současnou zásadní změnu poměrů na Ukrajině a na příslušnou žalobní námitku uplatněnou na jednání dne 25. 2. 2022, soud provedl na tomto jednání dokazování, a to zprávou ze stránek Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 24. 2. 2022, dle které s ohledem na probíhající vojenskou invazi Ruské federace na Ukrajinu byl na Ukrajině vyhlášen válečný stav, a došlo k podstatnému zhoršení bezpečnostní situace, MZV ČR varuje před jakýmkoliv cestami na Ukrajinu a vyzývá občany ČR, aby okamžitě opustili Ukrajinu, byl uzavřen civilní letecký prostor a přerušen letecká doprava z a na Ukrajinu. Dále soud provedl důkaz zprávou České tiskové kanceláře vydanou dne 24. 2. 2022 ve 4:10 hodin uveřejněnou na webu www.ceskenoviny.cz, dle které ruská armáda tohoto dne ráno zahájila letecký i pozemní útok na Ukrajinu, svědci z řady měst po celé Ukrajině začali hlásit silné výbuchy nebo zvuky znějící jako dělostřelecká palba, exploze byly vedle hlavního města Kyjeva hlášeny z Oděsy, Berďansku a Mariupolu na jihovýchodě země a Charkova a Kramatorska na východě, ukrajinské úřady informovaly také o ostřelování ve Lvovské oblasti. Dle této zprávy ukrajinská pohraniční stráž uvedla, že ruské síly napadly hranici Ukrajiny z Ruska, Běloruska i z anektovaného poloostrova Krym.
36. Tato situace nebyla dána v době vydání napadeného rozhodnutí, a není tudíž pochybením žalovaného pokud k těmto skutečnostem nepřihlédl. Od aplikace ust. § 75 odst. 1 s.ř.s. však soud musí ustoupit v situaci, kdy to je třeba s ohledem na mezinárodněprávní závazky ČR, resp. s ohledem na požadavky práva EU, takové

závazky vyplývají i z čl. 2 a 3 Úmluvy, které zakotvují právo na život a zákaz mučení a z čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků.

37. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne č.j. 2 Azs 163/2015-28, který se týkal uložení správního vyhoštění: *„Obecně platí, že při přezkumu správního rozhodnutí vycházejí krajské soudy ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a Nejvyšší správní soud nepřiblíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí (§ 109 odst. 5 s. ř. s.). S ohledem na určité zvláštnosti řízení v cizineckých věcech je třeba připomenout, že tato procesní pravidla mohou být prolomena jinou normou, která používá aplikační přednosti, a to zejména Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a z ní vyplývající zásady non-refoulement (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 5 Azs 15/2010 – 76, nebo ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 – 131). K prolomení zásady dle ust. § 75 odst. 1 s.ř.s. z důvodu aplikace pravidla non-refoulement v případech správního vyhoštění rovněž viz rozsudek NSS ze dne 14. 1. 2015, č.j. 3 Azs 198/2014-24. Judikatura tak tuto možnost připouští v těch případech, kdy by nepřihlédnutí k novým skutečnostem v řízení před správním soudem mělo přímo za následek dotčení nějakého základního práva.*

38. Shodně v rozsudku ze dne 21. 10. 2019 1 Azs 246/2019-31 Nejvyšší správní soud uvedl: *„Aplikace § 75 odst. 1 s. ř. s. musí ustoupit v situaci, kdy to je třeba s ohledem na mezinárodněprávní závazky, resp. s ohledem na požadavky práva EU (srov. např. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 - 84, bod 22, či ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 - 46, body 21-23). Při přezkumu rozhodnutí o správním vyhoštění je v této otázce třeba vyjít z kritérií, která již dříve rozvedl Nejvyšší správní soud ve věcech mezinárodní ochrany. Jedná se o situaci, kdy by nepřihlédnutí k novým skutečnostem mělo za následek porušení zejména zásady non refoulement zakotvené v čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, práva na život, zákazu mučení a podrobování krutému a nelidskému zacházení, a práva na soukromý a rodinný život garantovaných v čl. 2, čl. 3 a čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv (srov. rozsudek ze dne 2. 3. 2017, č. j. 10 Azs 315/2016 – 29).*

39. S ohledem na skutečnosti, které byly zjištěny z dokazování ohledně situace v zemi původu, a ze kterých vyplývá, že na Ukrajině v současné době probíhá mezinárodní ozbrojený konflikt, který se týká v podstatě celého území, shledal soud, že napadené rozhodnutí neobstojí z hlediska závěru, že nejsou dány důvody znemožňující vycestování a vycestování žalobce je možné. V tomto směru nezbytné, aby správní orgán zásadním způsobem doplnil dokazování, znovu se zabýval tím, jaká je zcela aktuální situace na Ukrajině a znovu posoudil, zda v daném případě existují důvody znemožňující vycestování ve smyslu §179 zákona o pobytu cizinců, tedy zda je důvodná obava, že by mu ve státě původu hrozilo skutečné nebezpečí. Z tohoto důvodu soud napadené rozhodnutí zrušil dle ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.

40. Podle ust. § 78 odst. 5 s.ř.s. právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán.

41. O nákladech řízení soud rozhodl dle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobce byl ve věci samé úspěšný, proto mu přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Náklady vynaložené žalobcem v daném řízení představují náhradu nákladů právního zastoupení spočívající v odměně za 3 úkony právní služby po 3 100 Kč, tedy celkem 9 300 Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d), g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, tj. převzetí zastoupení, písemné podání k soudu, účast na soudním jednání) a náhradu hotových výdajů po 300 Kč za jeden úkon, celkem 900 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Celková výše nákladů řízení tedy činí částku 10 200 Kč a 21% DPH ve výši 2 142 Kč, tedy celkem 12 342 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 25. února 2022

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně